Su reikalais patartina kreiptis pas tuos biznerius ir profesionalus, kurie skelbiasi "Vilnyje".

VILNIS

ANTRA DALIS
PART TWO

VOLUME XXI, No. 308 ANTRADIENIS, GRUODŽIO (DECEMBER) 31, 1940 3116 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. TELEPHONE: VICTORY 1455

DARBININKŲ JUDĖJIMO AUKŠTUMOS BAIGIANT 1940 METUS IR PRADEDANT 1941 METUS

(0 metai buvo sunkus darkam. Valdančioji klesa rikos žemyne ir kitur plaiais užsimojimais puolė bininkus ir biednuosius farius. Jungtinėse Valstijose ta azijos dalis, kuri ėjo naubos keliu dėlei iš ekonoizio susidėjusių aplinkoncesijų darbiniesiems farmerieš organijudėjimą, o ėjimo pirmuėjo puolimus. ovėjo reakcijos žmonių civilės teistos pilietinės teisės, šymas ant Komunisnominacijų peticijų žiojamos, žmonės kavisaip terorizuojami.

arry Bridges, energinrganizatorių ir jurininos vadą net atskirą įstaišleido. Tik todel persekiokad jis unijos organizatoius ir nepalaužiamas kovotojas. Todel jį nori deportuoti, kad jis iškovojo žmoniškesnes jurininkam darbo sąlygas ir geresnį užmokestį.

Earl Browder nubaudė kalėjimu dėlei techniškų dalykėlių su jo pasportu. Jo žmoną pasimojo išdeportuoti, kad ji į šią šalį įvažiavo ne pagal kvotą.

Nežiurint piktų reakcijos dantų, darbininkų judėjimas žygiuoja pirmyn. Keletas metų atgal masinio gamybinimo industrijose darbininkai buvo neorganizuoti. Šiandien visur galingos ir veiklios CIO unijos, plieno, automobilių, orlaivių, gumo ir tekstilės.

Numai Amerikoj yra apie 8,000,000 organizuotų darbininkų ir jų vis daugiau stoja į darbo unijas.

Pažvelgus į Pietų Ameriką, mes matome daromą didelę pažangą. Tiesa, kad Brazilijoj kalėjime tebesėdi drąsus kovotojas Prestes, bet ten judėjimas neapsistoja. Reakcijai stuburkaulis palaužiama. Argentinoj progresyvės jėgos susikoncentruoja į vieną punktą už civilių laisvių atsteigimą. Meksikoj darbininkai atlaikė savo pozicijas. Fašistinis elementas, kuris grupavosi apie Almazan, nugalėtas ir išsklaidytas. Kuboj, taipgi, atmušta reakcija.

Šiuo laiku Amerikos žemyne, o ypač Jungtinėse Valstijose didžiausias pavojus, tai karas. Wallstryčio viešpačiai, stambusis kapitalas visom keturiom nori įtraukti šią šalį į imperialistinę skerdynę.

Sausio 3 d. susirinks kongresas. Numatoma pavojai, kad gali buti paneigta Johnsono Neutralumo Aktas ir duodama paskolos vienai kariaujančiai pusei, butent Anglijai.

Žmonių psipriešinimas karui dienomis auga. Prezidentui Rooseveltui pereitą lapkričio balsavimuose žmonės davė mandatą į trečią tarnybą tikint į prižadus, kad Amerika nebus įvelta karan. Žmonės balsavo ir už Willkie tikiedamiesi, kad jis išlaikys Ameriką nuo įvėlimo karan. Žodžiu, žmonės karo nenori. Įžengdami į 1941 metus įeiname į didesnes kovas prieš karą ir už liaudies sąlygom taiką.

Karo Apimtose Šalyse

Svarbiausia karas eina trijuose frontuose. Jie turi kiekvienas savo pobudį. Kinijos žmonių karas prieš Japonijos imperializmą yra karas už tautinę laisvę, prieš imperializmą ir už pažangą. Kinijos liaudies pasiryžimus uoliai rėmė ir vis su padidintu išteklium remia Sovietų Sąjunga.

Paskutiniais mėnesiais ir J. V. valdžia davė paskolą Kinijos valdžiai. Bet visgi šioji šalis nesulaikė pardavimą karinių reikmenų ir žaliavų Japonijai. Jeigu Anglija ir Amerika atkirstų Japonijai aliejaus pristatymą ir pristatymą geležies ir plieno, tai ji negalėtų vesti tokio didelio karo prieš Kinijos žmones, kaip dabar veda.

Bet nežiurint visko, Kinijos liaudis stipriai laikosi ir per paskutinį metą Japonijos armijos veik jokios pažangos nepadarė karo frontuose.

Italijos karas prieš Graikiją uždavė skaudų smugį Mussoliniui. Nepasisekimai Italijos armijos Albanijoj kuo aiškiausia parodė, kad Italijos žmonės nenori kariauti.

Susilaukė didelio nepasisekimo Mussolinio jėgos jurose ir Afrikoje. Jeigu tų nepasisekimų bus ir daugiau, tai jie gali labai skaudžiai sukrėsti šarvuotą Italijos kapitalizmo kumštį—Mussolinio diktaturą.

Anglija ir Vokietija

Vokietijos imperializmo įrankis Hitleris, kuris labai garsiai kalbėjo pernai rudenį apie blitzkriegą, pergyvena stagnaciją ir didelę baimę, kas pagaliau bus. Pavergtuose kraštuose beveik badas. Iš neapsakomų kančių gali kilti uolus pasipriešinimas ir veikalinskas masių išstojimas prieš karą.

Anglijoj masių pasipriešinimas dienomis auga. Sausio 12 d. ten įvyks Liaudies Suvažiavimas. Jo bijosi ne tik Anglijos buržuazija, apie tą suvažiavimą persigandusiu balsu kalba ir čia reakciniai elementai, ypač Hearsto spauda. Baimė turi dideles akis.

Amerikos reakcininkai pašoko kaip nors jieškoti išėjimo. Nes, girdi, jau dabar atrodo, kad bolševizmas gali buti Anglijoj. Jeigu karas eis ilgiau ir žmonių kantrybė išsisems, tai bolševizmas gali užvaldyti Berlyną ir Paryžių. Taigi, "appeasers" čia kalba mušti Hitlerį, bet tik tiek, kad dar jis paliktų galingas šokt į karą prieš Sovietų Sąjungą.

Žodžiu, pasaulinę buržuaziją prislėgė numatomų įvykių baimė.

Sovietų Sąjunga

Darbininkų ir valstiečių valdoma šalis gyvena taikos gyvenimą. Visuose gyvenimo plotuose: ekonomijoj, moksle, dailėj ir visuomenės gerovėj smarkiai progresuoja. 500,000 traktorių aria sovietinius laukus. 300,000 kombainų piauja ir kulia javus. Šiemet kur kas daugiau visokių gyvulių, daugiau maisto, drapanų. Puikus derlius, daug grudų. Europoj 30 nuošimčių mažiau grudų, negu normaliai. Darbininkų šalis turi grudų pervіršių. Bėgyj penkių metų pagerino ir pertaisė, bei naujų kelių pravedė 131,250 kilometrų. Tik vien asfaltuoto kelio pravedė 31,250 kilometrų. Caristinė Rusija prieš karą per šimtą metų tik 16,000 kilometrų asfaltuoto kelio pravedė.

Caristinėj Rusijoj elektros gamybos kaip ir nebuvo. Darbininkam ir valstiečiam paėmus valstybės vairą, Leninas iškėlė šukį:

Kiekvieną kaimą, kiekvieną piliečio stubą apšviesti elektra.

Prasidėjo darbas. Jau 1937 m. aštuonis kartus tiek buvo pagaminta elektros, kiek 1913 metais.

Šių metų pradžioj pabudavojo milžinišką elektros stotį Maskvoje, kurios pajėgumas 50,000,000 voltų.

1940 metais Sovietų Sąjungoj 10 kartų elektros gamyba buvo didesnė, negu 1913 metais.

Sovietines mokyklas lanko apie 40,000,000 studentų. Žmonių prieauglis 16 nuošimčių. Kitose Europos šalyse bendrai tik 8 nuošimčiai. Darbo unijose yra arti 30,000,000 žmonių.

Lietuva ir Mes Amerikiečiai Lietuviai

Lietuvių išeivija čionai pasisklaidžiusi po naujokynus įvairiuose miestuose gražiai ir rupestingai darbuojasi pažangos ir progreso labui. Pirmeiviškų lietuvių organizacijos šiemet minėjo savo jubiliejus. Lietuvių Literaturos Draugija 25 metų sukaktį, o Lietuvių Darbininkų Susivienijimas 10 metų sukaktį.

Literaturos Draugija per ketvirtadalį šimtmečio išleido 45 tomus knygų, kurių išleidimas lėšavo virš $100,000. Surengė tukstančius apšvietos mitingų, meno parengimų ir abelnai daug prisidėjo prie šios šalies pažangios apšvietos ir prie Lietuvos žmonių progresyviško judėjimo. Savo eilėse turi 6,500 narių. Smagu turėti ir gražu pasigirti tokia organizacija!

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas jau turi 9,000 narių. Musų eilėse jau randasi arti 4,000 Amerikoje gimusių lietuvių. Yra kuo džiaugtis, yra ant ko pasiremti, kuo pasitikėti, kad senesnius bus kam pavaduoti.

Musų spauda galingesnė ir plačiau skaitoma, negu bent kada pirmiau.

Lietuvoj musų broliai ir seserys, ypač turi kuo džiaugtis sutinkant 1941 metus. Šie metai geriausi iš visos Lietuvos istorijos. Liaudis paėmė gyvenimą į nuosavas rankas ir kuria socialistinį ukį.

Dėka apdairios ir išmintingos Sovietų Sąjungos taikos politikos Lietuva apsaugota nuo karo.

Lietuva prisidėjo prie Sovietų Sąjungos, prie kitų socialistinių laisvų tautų, užtikrindama savo nepriklausomybę, savo kalbos ir kulturos laisvę.

Suprato Lietuvos inteligentija, visi šviesesni žmonės, kad Lietuva įėjo į platesnes istorinių gyvenimo aukštumas. Jie gražiai kooperuoja su Paleckio vyriausybe.

Mes džiaugiamės jų laimėjimais įžengdami į 1941 metus!

Kas liečia smetonlaižių šauksmo prieš pažangiuosius lietuvius, tai pasakysiu, kad reakcinių liežuvių mobilizacija jau krinka ir 1941 metais dar labiau susmuks.

—F. A.

Klebonas Berną Laiko Arklio Vietoje

Krosnos kunigas savo berną laiko apgyvendinęs su arkliais—tam tikram kambarėlyje prie tvarto, kitaip sakant futerkoje.

Tame kambarėlyje laikomi pakintai ir kitoki ukio padargai. Dvasių ganytojas turi bent keturis kambarius ir tuos dar vėdina, o bernui duoda vietą tik tvarte, prie arklių. Gal dvasių ganytojas mano, kad jo bernas dušios neturi, kaip ir jo arkliai?

Balys Urbonas.

-: :-

Duktė: "Ar randasi laikraštyj naujų madų?"

Tėvas: "Taip, yra, bet jos tau be vertės. Aš skaitau vakarykščią . . ."

Vietoj Vainiko.

(Požėlai ir draugams)

Žvarbi naktis.
Niurūs debesys praslysdami
Mėnulį dengė;
Draugai—
Požėla, Greifenbergeris, Čarnis ir Giedrys
Prie iškastų kapų tamsoje žengė . . .

Ir šuviai strigo į neapgintas širdis.
Mėnuo iš debesų balsvas išnėrė;
Ir sidabrinėj šviesoj kraujas raudonavo
[kaip ugnis,—
O kastuvai ant duobių paskutinius žiupsnius
[bėrė.

Jie manė: Liaudies balsą nužudys,
Ir bebalsė ji budeliams papuls po kojų.
Bet dirbtuvės ir laukai tarė:
—Skriaudą atitaisys—
Paminklą masės kals herojams.

Jau rytas aušta po tirštos nakties,
Ir pančiai . . . pančiai rodos ore nyko.
Jum laisvą tėviškę atneša draugai—
—Prie kapo—
Vietoj raudonų gėlių vainiko . . .

—R. Baranikas.

Nemenki Mažmožiai

Amerikiečiai Daug Rašo.

Paišelių trustas džiaugiasi, kad pernai pardavė net 834 milionus paišelių. Suprantama, būta stambaus pelno.

Povas ir Kurkė.

Kurkes mes, amerikiečiai, vadiname kaip kas kalakutais, o nekurie net ir turkėmis, angliškai "turkey".

Nekurie mano, būk to paukščio vardas yra bendras Mažosios Azijos šaliai—Turkijai. Tikrenybėje nieko panašaus.

Štai trumpa istorijukė apie tai:

Kada Columbus leidosi į kelionę atradimui naujo svieto (Amerikos), vienas jo laivo darbininkas buvo žydas Comus de Torres. Priplaukus Amerikos kontinentą, jis, pamatęs kurkę, pamanė, kad tai povas; ir savoj kalboj, hebraiškoj, tą paukštį užvadino TURKI, kas reiškia povą. Nuo to būk kurkėms ir duota vardas TURKĖS.

Laiminga Nelaimė.

Johanesburge, Anglijos kolonijoj Pietinėj Afrikoj, John W. Jacobs aną dieną buvo pašauktas į kariuomenę—gelbėti Hitlerio triuškinamą Anglijos imperiją. Atrastas sveiku, bet . . . jo metrikuose užrašyta, būk jis ne vyras, o moteriškė.

Pašaukta Jono tėvas. Tas prisipažino padaręs klaidą . . . O įstatymo ten tokio nėra, kuris laiduotų metrikuose iš vaikino padaryti merginą . . . Jonas pasiliko namie, pasiėmė žagrę ir išėjo švilpaudamas arti lauką.

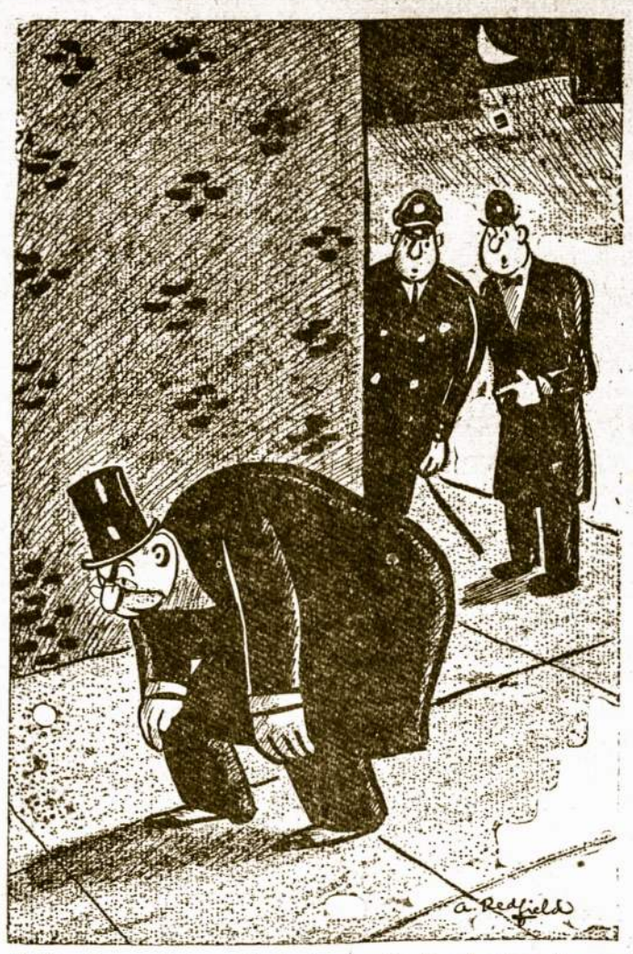

Jieško tų gražiųjų pažadų ir rezoliucijų, kurias jis paskelbė prieš pereitus naujus metus. Jam tas sugadu, nes juk lengviau nukopijuoti, negu ką naujo parašyti.

Ir Vis Tam Karui.

Nesenai Jung. Valstijų armijos ekspertai darė mėginimus su naujais karo lėktuvais.

Vienas jų, išbandant slaptybėje laikomą motoro mechanizmą, skrido greitumu 520 mylių į valandą. Greičiau ir už iš revolverio iššautą kulką, kuri skrenda tik 400 mylių į valandą.

Kitas karo lėktuvas iškilo tiesiai į viršų 6,000 pėdų (virš vienos mylios) į vieną minutą!

Mūsų Širdys.

Oficialės žmonių sveikatingumo statistikos nekaip atrodo. Visam sviete, ypač, kur kapitalizmas smaugia darbo mases, žmonės miršta pirm laiko ir tokiomis ligomis, kurias prie normalaus gyvenimo galima žymiai sumažinti.

Jung. Valstijose pernai mirė 1,387,897 žmonės. Iš jų net 360,634 širdies ligomis. Paskui seka vėžio liga — 153,846 mirimai.

Didžiuma jų šiandien gyventų, bet tas begalinis vargas, rūpestis, susikrimtimas negalėjimu išlipti iš begalinio skurdo ir nedatekliaus, pagadina širdį ar kitus organus. Pasekoj to,—desėtkai tūkstančių pirmlaikių kapų.

Jūrų Kregždės.

Šie paukščiai, sakoma, emigracijos periodais atlieka ilgiausią kelionę už bile kurį gyvą sutvėrimą visam sviete.

Vasaros laiku šios kregždės prisilaiko Žieminio Poliaus apielinkėse, Šiaurinėj Amerikoj. Į rudenį jos, kaip ir kiti paukščiai, išlekia į šiltus kraštus, bet kaip?

Pirmiausia jos skrenda skersai Atlantiką į Europą. Iš ten pasuka linkui Afrikos. Pasiekus Afrikos pakraščius, jos skiriasi į dvi grupes. Vienos lekia į pietus Afrikos pakraščiais, kitos atgal per Atlantiką linkui Pietinės Amerikos. Pastarosios siekiasi linkui Pietinio Atlantiko, kur abidvi grupės ir vėl susivienija. Iš čia skrenda į Pietinio Poliaus kraštus, kur laikinai ir baigia savo dviejų tūkstančių mylių kelionę. Pavasaryje ir vėl atgal.

Tai Bent Lekia.

Naujoj Škotijoj (Kanadoje) labai populiarišku paukščiu yra tilvikas, kitaip vadinamas sėjikas. Jo ypatybė yra ta, kad jis, šalčiams užeinant, išlekia į Pietinės Amerikos respubliką, Venezuelą.

Tilvikai šią 2,400 mylių kelionę per vandenyną atlieka be sustojimo pasilsėti ar maistui! Lėkdami greitumu po 60 mylių į valandą, pasiekę Venezuelos krantus, tilvikas betgi sveria tik apie 2 uncijas mažiau, negu apleisdamas Kanadą. Tai žygis, kuris rimtai stebina žymius mokslo vyrus.

P. Krakaitis.

Sulaikyti Liaudies Turto Vagys — Spekuliantai

KAUNAS (ELTA)). — Darbininkų ir valstiečių milicija, plačiųjų liaudies masių padedama, veda negailestingą kovą su spekuliantais, atsargų sudarinėtojais ir kitais panašiais nusikaltėliais. Likviduojami sutriuškintos buržuazijos gaivalai, kurie mėgina varyti juodą spekuliacijos darbą. Liaudies ranka juos visur sugauna ir jiems teks už savo nusikaltimus atsakyti prieš proletarinį teismą.

Šiomis dienomis Vilniaus milicija pas buv. prekybininką Raudbortą padarė kratą ir rusyje rado užmuryta įvairių manufakturos prekių 100,000 litų vertės. Kvotos metu paaiškėjo, jog "toli numataąs" spekuliantas Raudbortas dar šių metų balandžio mėnesį pasiskubino paslėpti tas prekes. Paslėptųjų prekių tarpe rasta 2,260 metrų skalbiniams medžiagos, 1,258 metrų bajaus ir dideli kiekiai kitos medžiagos, kurias visas sakėsi "užmiršęs." Šis visuomenės vagis yra suimtas ir jam teks dabar paaiškinti teismui, kaip jis lengvai užmiršta tokius dalykus.

Tauragės miesto milicija suėmė mėsos prekiautojus Saliauską ir Lipčienę, kurie sudarinėjo mėsos gaminių atsargas ir, nors jie neva vertėsi tos rušies prekėmis, prekių nepardavinėjo. Padarius jų bute ir rusyje kratą, rasta 200 centnerių lašinių ir įvairių dešrų, tame skaičiuje 3,680 kilogramų lašinių ir 150 kilogramų dešrų jau sugedusių ir jokiam vartojimui netinkančių. Tinkama maistui mėsa konfiskuota ir perduota vietos kooperatyvams parduoti.

NAUJA LATVIŲ RAŠYTOJŲ SĄJUNGA

Ryga.—Nesenai čia persiorganizavo Latvių Rašytojų Sąjunga. Jau priimti pirmieji nariai. Senieji buržuaziniai rašytojai sąjungon bus priimti tik po to, kai bus padavę specialius prašymus.

Sąjunga nutarė prašyti iš kultūros fondo 20,000 latų pašalpos, be to, stengiasi gauti patalpas, kurias turėjo buvusioji rašytojų ir žurnalistų sąjunga. Žurnalas "Karogs" ir toliau liks rašytojų organas, bet jį dabar leis valstybinė leidykla.

Be to, rašytojai leidžia "Literaturas Avize", kuriai išrinko naują redakcijos kolegiją.

RŪPINASI ŽMONIŲ SVEIKATA.

Spalių 18 d. atidaryta ketvirtoji Maskvos darbo žmonių atstovų tarybos sesija, kuri išklausė pranešimą apie sveikatos tarnybą Leningrade. Pranešime buvo pabrėžta, kad vietos organai, bendradarbiaudami su Tarybų Sąjungos vyriausybe, labai didelį dėmesį kreipia į viešąjį sveikatingumą. Leningrade tam reikalui buvo paskirta 407,000,000 rublių. Leningrade yra 565 poliklinikos ir dispanseriai, 102 ligoninės ir 46 konsultacijos centrai.

ELTA.

Australijoj šių metų grudų derlius sieks maždaug 85-90 milionų bušelių. 1939 metais gauta 210 miilonų bušelių.

Vidurinių Mokyklų Statistika Tar. Lietuvoj

Kaunas. — Griuvus smetoninei valdžiai ir kartu su ja buržuazinei — kapitalistinei santvarkai, naujos vyriausybės ir Komunistų Partijos buvo atkreiptas rimčiausias dėmesys į mokyklas. Reformų reikėjo daug ir skubių visose mokyklinio darbo bei organizavimo srityse. Pirmiausia reikėjo pakeisti mokyklų vadovybes, kurias sudarė su nedidelėmis išimtimis atžagareiviškiausias elementas. Rūpintasi įtraukti į darbą visas geriausias, pažangiausias jėgas. Švietimo vadovybė nenusivylė: jos pašaukti žmonės entuzijastiškai stojo į darbą, nepaisydami savo asmens reikalų, atsisakė atostogų, daugelis silpnos sveikatos būdami. Ir čią užuiti, buvę bedarbiai arba kur užkampyje nukišti inteligentai parodė daug iniciatyvos, kūrybinės dvasios ir sugebėjimo mokyklų perorganizavimo bei kūrimo darbe.

Ir plačiausiose liaudies masėse pasirejškė visai nauja pažiūra į mokyklą bei jos uždavinius. Ligi šiol mokykla gamino daugeliu atžvilgių "ponus." Darbo žmogui mokykla buvo sunkiai prieinama, o jei kuris šiaip taip prasimušdavo, tai liaudžiai iš to menka nauda. Tas turėdavo nueiti su "ponais," tarnauti buržuaziniams interesams, arba nebuvo prileidžiamas prie darbo. Dabar, kas tik nuoširdžiai nori dirbti ir kurti naują, socijalistinę tėvynę, kviečiami stoti į kūrybinį darbą. Ponų nei jų tarnų nėra —yra darbo liaudis ir darbo inteligentai ir visi bendromis jėgomis stoja į darbą savo šalies ir savo pačių gerovei pakelti, šviesesnei ateičiai kurti. Ir jei darbo liaudis lig šiol į mokyklą ir jos darbą žiūrėjo su abejingumu ir nepasitikėjimu, dabar ji nekantriai laukė mokslo metų pradžios. *Nepaprastas džiaugsmas apėmė darbo jaunuomenę ir tėvus, paskelbus, jog mokslas nemokamas.* Į mokyklas pasipylė daugybė prašymų įstoti. Ir mokyklos visus patenkino, nors su patalpomis ir ankšta, nes mokyklų statyba buvo apleista (ponuliai rūpinosi tik sau geras "gūžteles" įsirengti). *Praėjusiais mokslo metais mokinių buvo apie 25 tūkst., o šiais mokslo metais jau yra apie 40 tūkst.* Suprantama, — sako Vid. mokslo valdybos viršininkas drg. *P. Mikutaitis,* — daugiausia įstojančių į pirmąsias vid. mokyklos klases. Štai keletas pavyzdžių. *Alytaus* I vid. mokykloje yra 24 klasės (iš jų 7 V-sios) su 872 mokiniais (pernai buvo 19 klasių su 775 mok.). Reikia žinoti, jog daug mokinių paėmė naujai atidarytosios gretimos nepilnosios vid. mokyklos Leipalingyje (220 mo.) ir Merkinėje (197 mok.) Taigi iš viso tame rajone mokinių padaugėjo per 500.

Visose Kauno vid. mokyklose šiuo metu yra 6,415 mokinių (pernai visose valst. ir privatinėse buvo 5,804 mok.) *Vilniaus* miesto visose vid. mokyklose dabar mokosi 9,741 mok. (Pernai valstybinėse vid. mokyklose buvo 2,630 mok. ir privatinėse 2,352, viso 4,982 mo.). Kai kurios Vilniaus vid. mokyklos ypač gausios, pvz., Vilniaus III vid. mokykla turi 1,007 mok.; Vilniaus V-ji — 817 mok.; Vilniaus IX—957 (V-jų klasių 11); Vilniaus II —1,087 mok. (V-jų klasių 10) ir t.t. Biržų vid. mokykloj yra 17 klasių su 643 mok. (pernai buvo 15 kl. su 519 mo.) *Kelmės* vid. mokykloje yra 12 klasių su 387 mok. (pernai buvo 9 kl. su 266 mo.) *Kybartų* vid. mokykloje yra 15 klasių su 489 mok. (pernai buvo 12 klasių su 398 mok.) ir t.t. *Iš viso prie vidurinių mokyklų atidaryta apie 200 naujų klasių.* Visuose Tarybų Lietuvos kampuose jaunimas veržiasi prie mokslo ir nugali visokius sunkumus. Naujai atidarytų mokyklų mokiniai, jų tėvai ir mokytojai siunčia karščiausius sveikinimus ir padėkos žodžius Komunistų Partijai, Vyriausybei ir Švietimo Vadovybei, su meile ir atsidavimu tardami ačiū didžiajam darbo žmonių vadui ir globėjui draugui Stalinui.

Seniau šalia valstybinių gimnazijų buvo visa eilė privatinių, kur buvo ypač puikiai susukę savo lizdus klerikalai. Kai kurios jų buvo gana "originalios" (pvz., Pečkauskaitės vardo gimnazija Kaune), kurias lankė beveik tik didelių ponų vaikai. Čia mokytojai buvo tik pastumdėliai ir turėjo nužemintai tarnauti "ponaičiams" bei "panaitėms," kalbėti tik tą ir taip, kaip jų tėtytėms ir mamytėms patinka, nes kitaip jie pasiskųs, ir galas vargšui mokytojui. Šitie lizdeliai likviduoti, ir jų vietoje atidarytos naujos, erdvios socijalistinės mokslo įstaigos. (Privatinių uždaryta 35 gimnazijos ir 2 progimnazijos. Jos buvo mokiniais visai negausios, bet tai jų šeimininkams visai nerūpėjo). *Atidaryta 25 naujos pilnosios ir 19 nepilnųjų vid. mokyklų. Šiuo metu iš viso yra 67 vid. mokyklos ir 39 nepilnosios vid. mokyklos, viso 106.*

Gniūžtant senai sistemai, pasirodė visa eilė neteisingumų. Švietimo L. Komisarijatą apipylė skundais ir prašymais moksleiviai, kurių vieni buvo neteisingai iš mokyklų pašalinti, kiti "sukirsti," tretiems dar kokiu nors būdu užkirsta kelias į mokslą. Žinoma, dalis jų ir be pagrindo skundėsi. Daugelis tokių skriaudų buvo atitaisyta. Suprantama, visų skriaudas, per eilę metų padarytas, nebuvo įmanoma ištirti ir atitaisyti.

Taip smarkiai padidėjus klasių skaičiui, teko susirūpinti mokytojais. Pašaukti prie darbo visi, kas tik norėjo ir sugebėjo dirbti socijalistinėje mokykloje. *Reikėjo per 500 naujų mokytojų.* Partija ir Vyriausybė parodė didžiausią tolerantiškumą buvusio režimo šalininkų atžvilgiu. Suprantama, juk daugelis mokytojų buvo priversti įsirašyti į atitinkamas organizacijas dėl duonos kąsnio. Prie bendro kūrybinio darbo prileisti net ir tie, kurie, duonos kąsnio beieškodami, ir per toli buvo nučėję. Ar jie pasirodys verti to Partijos ir Vyriausybės tolerantiškumo ir tėviškos globos—parodys ateitis. Kas tą globą palaikys silpnumu ir panorės piktam išnaudoti, pakirs šaką, ant kurios patys sėdi. Darbo liaudies ranka švelni, bet ji kieta ir negailestinga savo priešams.

Komplekuojant mokytojus, paaiškėjo didelis trūkumas griežtųjų mokslų specijalistų (matematikų, fizikų, chemikų ir kt.) Aukštosios mokyklos turi tuo susirūpinti.

Kad būtų patogesnės darbo sąlygos naujoje dvasioje, daugeliui mokytojų teko nusikelti į kitas vietas. Suprantama, gana skubotai tai vykdant, galėjo pasitaikyti klaidų: į geresnes vietas pakliuvo vienas kitas mažiau to nusipelnę, o vertingesnis—į blogesnę. Bet *gerai dirbti* juk visur galima. Tatai ir parodys, kas ir kaip reikia atitaisyti. Labai atsižvelgia į išskirstytas šeimas, stengiasi kiek galint "sulipdyti." Vėlgi—neįmanoma buvo visiems tai padaryti. Tokių išdraskytų šeimų buvo labai daug.

Kuriant naują Tarybų Lietuvos mokyklą, pirmoje eilėje teko peržiūrėti mokslo planą bei programas. Iš einamųjų dalykų kai kas išmesta (tikyba, lotynų kalba), kai kas sustiprinta (fizika, chemija ir kt.) Iš programų išbraukti dalykai, kurie nesiderina su nauja socijalistine dvasia, įrašyta tai, kas reikia mokėti kuriant socijalistinį gyvenimą. Rūpinamasi vadovėliais, nes daugumas netinka, tai dėl programos skirtumų, tai dėl savo reakcinės dvasios.

Artimiausi švietimo vadovybės uždaviniai vid. mokyklų atžvilgiu yra kaip tik nuolatinių programų parengimas, vadovėlių pagaminimas bei išvertimas, vid. mokyklų įstatymo perredagavimas, darbo bei tvarkos nuostatų išdirbimas ir p. *Mokytojų kadrams geriau parengti ir įsąmoninti žiemos atostogų metu numatoma padaryti kursus — konferencijas (istorijos — konstitucijos, literatūros dėstytojams),* kad darbas socijalistinėje mokykloje eitų kuo sklandžiau ir tobuliau.

Naujoji Tarybų Lietuvos mokykla dirba. Mokytojai ir mokiniai suprato savo uždavinius, su džiaugsmu atlieka savo pareigas. Nauja dvasia trykšta visose darbo srityse. Mokyklų sienas puošia didžiųjų darbo žmonijos vadų portretai, o jų kilnios mintys ir siekimai uždega jaunas širdis ir protus mokytis ir kovoti dėl darbo liaudies gerovės. Veltui skeptiškai abejojo, ar besugebės nauji (dažniausiai ir jauni) mokyklų direktoriai tinkamai atlikti savo sunkias pareigas, veltui tie vargšai manė, kad dabar viskas pakriks, nieko rimto nebus. Jie nusivylė ir dar labiau nusivils. Jie manė, jog išnykus iš mokyklos "ponui," nebus čia nei drausmės, nei tvarkos, nei mandagumo. Deja, yra ir drausmė, ir tvarka, ir mandagumas. Tik visa tai ne iš prievartos, ne iš viršaus primesta, bet *patys mokiniai tatai supranta ir gera valia tvarkai bei drausmei pasiduoda.* Čia labai svarbų vaidmenį suvaidina pijonieriai ir komjaunuoliai. Jų buvimas mokyklose nepaprastai svarbus tiek mokymo — auklėjimo darbe, tiek drausmės bei tvarkos palaikymo srityje. Ir juo jų daugiau bus, juo geriau jie supras savo uždavinius—juo visas mokyklos darbas bus sklandesnis ir vaisingesnis. Tiesa, kai kurie pijonieriai ir komjaunuoliai netiksliai suprato savo uždavinius, o buvo ir tokių, kurie besiorganizuojant pakliuvo į šių garbingų organizacijų eiles, nebūdami tam tinkami. Švietimo Liaudies komisarijato ir Lietuvos Komjaunimo Centro bendromis pastangomis panašūs nenormalumai šalinami ir bus pašalinti.

Daugelyje mokyklų įvyko ir įvyksta iškilmingi Lenino kampelių atidarymai. Vyksta varžybos tarp atskirų klasių bei mokyklų pažangumo moksle, drausmės ir mandagumo. Patys mokytojai stebisi mokinių inicijatyva ir stropumu. Šitokioje dvasioje išaugęs jaunimas drąsiai galės stoti Tarybų Lietuvos priešakyje ir vesti ją į laimingesnį rytojų.

Besiartinant didžiosios Spalio pergalės sukakčiai, visos mokyklos uoliai ruošiasi tinkamai ją paminėti. Mokytojai per pamokas ir šiaip paskaitomis supažindina su Spalio Revoliucija ir ką ji davė darbo žmonijai. Mokiniai, komjaunimui ir mokytojams vadovaujant, rūpinasi kuo gražiau ir įvairiau paminėti ir pasirodyti šios didžios šventės metu.

(T. L.)

Neisner Brothers krautuvių streikieriai Detroite atsiima savaitinę pašalpą, kurią jiem išmoka unija. Neisner Brothers turi nemažai krautuvių Detroite ir kituose didesniuose miestuose. Detroitiškiai darbininkai išėjo į streiką gruodžio 7 d. ir masiniai pikietuoja visas krautuves.

Reikia Juos Sudrausti

Kazlų Ruda. Čia yra privisę visokių perkupčių ir handelių, kurie dar ukininkui neprivažiavus miesto, superka iš jo visus maisto produktus: javus, bulves ir paskui pardavinėja juos daug brangesnėmis kainomis, kad darbininkams tiesiog įpirkti negalima. Reikia tuos spekuliantus sudrausti.

Jonas Lenkaitis.

Eina "Kristaus Keliais". Dalis Australijos karių divizijos Palestinoj. Iš čia jie bus siunčiami į Egyptą kariauti prieš Mussolinio juodmarškinius Afrikoj.

SENIAU IR DABAR

Keli Pavaizdavimai iš Armenų Tarybų Socialistinės Respublikos.

Yra pas mus kaimas, Točkanai. Senojoj Armėnijoj, jei norėdavo ką užgauti, parodyti, kad jis nieko neišmano, nieko nevertas, paprastai sakydavo: "O, jis tikrai iš Točkanų."

Točkanai—buvo simboliu viso, kas užguita ir atsilikę. Iki revoliucijos Točkanuose nebuvo nė vieno raštingo žmogaus. Popierį ten matydavo ne dažniau, kaip kartą per metus, o tai ir per du, kada pristavas šaukimu šaukdavosi pas save viršaitį.

Užsukite dabar į Točkanus. Jūs sužinosite, kad ten gaunama 270 egzempliorių laikraščių ir žurnalų, kad mokosi ir vaikai ir suaugusieji. Tai žydintis pasiturintis, pilnu gyvenimu gyvenantis, su mokslo geismu, su kultūriniais reikalavimais kaimas.

Iki revoliucijos armėnų ūkininkas buvo tiek neturtingas, kad pas jį buvo tik tiek skalbinių, kiek jų buvo ant kūno. Kada tokio vargšo žmona ryždavosi vyrui marškinius paskalbti, jis juos nusivilkdavo ir ant krūtinės užsirišdavo raudoną skarelę. Kiekvienas tada galėjo žinoti, kad šito vyro žmona skalbia jo marškinius.

Aš—senas žmogus, man, beveik, 60 metų. Kaž kaip, vienas mano bendramečių, ūkininkas, buvęs čabanas, pasakė:

—Jaunatvės metais, kada tekdavo mieste būti, aš su baime ir susidomėjimu žiūrėjau į kalio-šų pėdsakus ir galvojau: "Kas per kurpės valdininkų ir turtingųjų, taip piaustinėtais padais? Nors kartelį jas rankose pavartyti ir pažiūrėti."

Senis pažiūrėjo į mane ir susijuokė.

"Dabar pas mus kiek nori tokių kaliošų," pridūrė jis.

1921 metais, tuoj po Armenijos sutarybinimo, aš buvau pasiųstas į apskritį liaudies švietimo apskrities vadovu. Už penkių kilometrų nuo apskrities centro buvo nedidelis miestelis, kuriame nebuvo nei vieno raštingo žmogaus. Net ir valsčiaus tarybos sekretorium nebuvo ką išrinkti. Valsčiaus tarybos pirmininkas taip pat nemokėjo rašyti. Aš buvau laikomas "dėl artumo" valsčiaus sekretorium ir kiekvieną išeinamą dieną važinėdavau valsčiaus tarybos bylų tvarkyti. O dabar, net seniai šiame miestelyje laikraščius skait[illegible] Kiekvienuose namuose yra kn[illegible] gynėlis ir radio.

Jei prieš revoliuciją Ar[illegible] jos miesteliuose sunku buvo [illegible] ti raštingą žmogų, tai ką l[illegible] bėti apie žmones su vidurin[illegible] mokslu. Jie buvo tik mie[illegible] O kiek dabar ūkininkų ja[illegible] mokosi mūsų vuzuose! A[illegible] mai, inžinieriai, mokyt[illegible] Pačiose nuošaliausiose v[illegible] įsteigta mokyklos, o didesn[illegible] se miesteliuose, kaip tai [illegible] yra viduriniosios ir nepi[illegible] duriniosios mokyklos.

Iki tarybų valdž[illegible] joje nebuvo nei [illegible] sų mokyklom[illegible] imdavo teis[illegible] gaitės, kuri[illegible] vo, negalėda[illegible] eiti į aukštąsi[illegible] bar pas mus 8 [illegible] technikumai ir peda[illegible] kyklos.

Kokį biedną džiau[illegible] venimą mes seniau [illegible] Kultūra, menas, kny[illegible] daug kam buvo prie[illegible] tras buvo tik [illegible] turtingiems žmonėms [illegible] vidutiniškai pasiturinč[illegible] buvo neprieinamas. Žmo[illegible] gyvenantiems mažuose mies[illegible] se ir miesteliuose, per visą gyve[illegible] nimą nepasitaikydavo nė kartą pabūti teatre. O dabar kiekvienam rajono centre yra savo teatras. Valstybinis, kilnojamas teatras lankosi, beveik, visuose miesteliuose. Mes žinom, mylim ir pilnai jaučiam meną.

Laikraščių ir žurnalų priešrevoliucinėje Armenijoje, beveik, nebuvo. Labiausiai tais laikais paplitusio laikraščio—"Mšak"—išeidavo 4,000 egzempliorių. Dabar pas mus tik pionierių laikraštis "Pionier Karac" eina, [illegible] šimtimis tūkstančių egzempliorių. Kiekviено rajono centre yra savo laikraštis, o Armenijos sostinėje—Erevane eina keletas laikraščių ir žurnalų armėnų ir rusų kalba.

Čia aš papasakojau keletą faktų, keletą mažų pavyzdžių iš senosios Armenijos ir naujosios Armenų Socialistinės Tarybų Respublikos buities.

S. Scokian,
Armėnų TSR Aukšč.
Tarybos Narys.

SOCIALISTINĖS SEKLYČIOS—SKAITYKLOS

KAUNAS. — Suaugusių švietimo valdyba, vykdydama savo programą, šiomis dienomis žengia dar vieną reikšmingą žingsnį į priekį. Tarybų Lietuvoje, greta jau įsteigtų suaugusiems šviesti įstaigų, pradedama steigti naujų kulturos namų, vad. socialistinių seklyčių—skaityklų.

Socialistinės seklyčios — skaityklos turės kaskart plačiau ir gausiau skleisti po visą Tarybų Lietuvą socializmo spindulius. Socialistinėse seklyčiose bursis švietimo, politinio lavinimosi, meno mėgėjų ir k. rateliai. Čia pat apylinkės gyventojai galės rinktis pasišnekėti, pasitarti apie savo reikalus, radijo transliacijų bei prelegentų paskaitų išklausyti.

Šiuos svarbiuosius kulturos švyturius turi steigti bendromis jėgomis kulturos žinių vadovai ir vietos Kompartijos organizacijos. Jie sudaro 3—5 asmenų komitetą, kuris social. seklyčių darbui vadovauja. Komitetas iš savo tarpo skiria vieną asmenį nuolatiniu soc. seklyčių prižiūrėtoju.

Socialistinėms seklyčioms organizatoriai, apylinkės darbo masių padedami, turi surasti gražią ir patogią bustinę, ją skoningai išpuošti darbo žmonių vadų atvaizdais, šukiais ir reikšmingais paveikslais. Bustinę kuru ir šviesa turi patys apsirupinti soc. seklyčių lankytojai ir organizatoriai.

Kulturos židinių vadovai turi soc. seklyčias instruktuoti, rūpintis paskaitomis bei lektoriais. Kulturos židinio vadovai turi taip pat tolydžio kelti soc. seklyčių populiarumą masėse.

Soc. seklyčios turės ilgainiui suspiesti visus Tarybų Lietuvos dirbančiuosius kulturos ir saviprusos darbui, jos kartu su kitomis masių kulturos įstaigomis turės ugdyti sąmoningus Tarybų šalies piliečius—patriotus.

Miestų ir valsčių darbo žmonės turi gerai įsidėti į galvą, kad steigiamosios soc. seklyčios visų pirma naudingai tarnaus jų pačių medžiaginei gerovei ir kulturos lygiui kelti. Tad jie turi nesvyruodami dėtis į talką soc. seklyčių organizatoriams, jiems kuo galėdami padėti.

Visa Tarybų Lietuva turi pražysti brangiais kulturos žiedais!

D. Levinas.

NAUJŲ METŲ PASITIKIMUI BANKIETAS ANTRADIENĮ, GRUODŽIO (DEC.) 31, 1940
Rengia L. L. D. ir L. D. S. Apskričiai ir Jaunuoliai.
LIUOSYBĖS SVETAINĖJ 1403 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
PUIKUS PROGRAMAS — GERA MUZIKA
Įžanga išanksto 75 centai. Prie durų $1.00.

Lietuvos Knygų Rūmų Knygų

Planinga Pramonė Socialistinėj Valstybėj

Chemijos Pramonės Planavimo Klausimas Tarybų Lietuvoje.

Tarybų Lietuvai įsijungus į TSRS, mūsų krašto pramonei atsivėrė plačios išsivystymo galimybės. Kapitalistinės santvarkos neplaningos pramonės plėtojimasis turėjęs tik fabrikantokapitalisto pasipelnymo tikslą, turi užleisti vietą tautos ūkio planavimui, kurio tikslas nustatyti krašto industrializacijos kelius.

Kadangi mūsų šalies cheminė pramonė ir yra toji, kuriai numatomas žymus augimas ir kuri ypatingai reikalauja planavimo, tai trumpai norėčiau padaryti keletą pasiūlymų, į kuriuos galima būtų atkreipti dėmesį.

Svarbiausias dalykas, kuriant Lietuvos Tarybų Socialistinėj Respublikoj naujas pramonės šakas, yra, aišku, pilniausias iki maksimumo ir racionaliausias ...nos žaliavos išnaudojimas. ...u reikia ypatingai atkreipti ...esį į pilną sunaudojimą lie... ...ų įvairiose pramonės šakose atmatų, perdirbant jas į pramonės produktus. Pramonės vystymosi kelias būtinai turėtų eiti tokia linkme: pirmiausia steigti žaliavų fabrikus, tada pusfabrikatų fabrikus ir tik vėliausiai gatavų produktų fabrikus (pav., pirmiausiai turėtų būti steigiamas celiulozės fabrikas, paskui tik dirbtino šilko verpalų fabrikas, o paskutinėj vietoj gatavų tekstilės medžiagų fabrikas).

Cheminis Sunaudojimas Naturalių Lietuvos TSR žaliavų

Pirmiausia turėtų būti atkreiptas dėmesys į apdirbimą vienos mūsų svarbiausios pramonės žaliavos—**medžio.**

Mūsų medžių ištekliai, siaučiant kapitalistinei netvarkai, smarkiai yra sumažėję, ir reikia, kiek galima, susilaikyti nuo miškų kirtimo. Reikia kertamus medžių kiekius apdirbti kuo racionaliausiai, pagaminant iš jų vertingesnius produktus ir stengtis kuo mažiausiai jų išnaudoti statybai bei kurui.

Cheminis medžio perdirbimas, duodąs vertingus produktus, būtų šitoks:

Celiulozės gamyba: šitos pramonės šakos sukūrimas ne tiktai aprūpins žaliavomis popieriaus pramonę, bet suteiks galimybės pasirodyti ir kitoms pramonės šakoms: **dirbtino šilko ir vilnų—verpalų fabrikas** galės aprūpinti mūsų tekstilės pramonę žaliavomis;

permatomų folijų fabrikas, gaminąs dabar daug visose srityse reikalaujamos įpakavimo medžiagos—folijos;

celiulozės lakų fabrikas: pagaminti lakai būtų vartojami ne tik kaip dažymo medžiaga automobilių pramonėj, kur jie yra ypatingai reikalingi, bet ir kitose pramonės srityse, kuriose jie dabar pradedami vis plačiau naudoti, kaip tai baldų, mašinų ir kt.

Be to, steigtinas **kombinatas sausos medžio destiliacijos produktams pagaminti.** Ten turėtų būti gaminami, tarp kitų, ir šie pusiaufabrikatai ir chemikalai: medžio anglis, dervos, acto rūgštis, acetonas, metilio alkoholis.

Pagal tuos galimus pagaminti produktus galėtų įsikurti šios pramonės šakos: **formaldehido gamyba** (pasinaudojant kaip žaliava metilio alkoholiu). Formaldehido pareikalavimas, kuris ir taip įvairiose pramonės šakose plačiai vartojamas, susilauks dar didesnio pareikalavimo, įsteigiant planuojamus galalito ir dirbtinos kazeino vilnos fabrikus. Taip pat steigtinas **odoms raugų ekstraktų fabrikas.** Tie ekstraktai plačiai vartojami odų pramonėje; jų gamyba iš vietinio medžio žievės ir liekanų atpailaiduotų mus nuo jų importo iš pietų Amerikos ir kitur.

Aukščiau paminėti pavyzdžiai liečia tik medžio žaliavos apdirbimą.

Atkreipę dėmesį į kitą plačiai turimą žaliavą—pieną, pamatysim ir ten daug ligi šiol neišnaudotų perdirbimo galimybių.

Pirmiausia didintina kazeino gamyba. Ši medžiaga, pagaminama iš atliekamo pieninėse lieso pieno, galėtų būti panaudojama, kaip žaliava šioms pramonės šakoms:

Dirbtino rago (galalito) fabrikas, kuris galėtų ne tik patenkinti mūsų sagų ir šukų pramonės pareikalavimą, bet ir būti parduodamas kitoms TSS Respublikoms.

Dirbtinos kazeino vilnos fabrikas. Ši tekstilės medžiaga turi žymų pasisekimą Italijoj, kur ji, pirmiausia, buvo sukurta, ir kituose Europos kraštuose. Ir TSRS į šią naujausią tekstilės medžiagą kreipiamas dėmesys. Po bandymų TSRS mokslo akademijoj jau matome Maskvos žemės ūkio parodoj tos tekstilės žaliavos pavyzdžių.

Dar galėtų būti sunaudojamos išrūgos, liekančios pagaminus kazeiną iš lieso pieno, ir iš jų galima būtų fabrikuoti:

pieno rūgštį, kurios vis daugiau pareikalaujama maisto pramonėj, ir **pieno cukrų.**

Duodant pavyzdį iš riebalų pramonės, kur taip pat numatomos aiškios išsivystymo galimybės, būtų steigtinas **linoleumo fabrikas.** Ta gamyba, panaudojanti linų sėmenų aliejų kaip žaliavą, gamintų pigų ir patvarų grindų išklojimą—linoleumą,—suteikiantį tuo būdu galimybę nevartoti parketo, o parketui vartojamą medį racionaliau kitur sunaudoti.

Laikraščio ribose neturiu galimybės išsamiau įsigilinti į tik ką paliestąsias mūsų chemijos pramonės išsivystymo galimybes, besiremiančias vietinėmis žaliavomis.

Liekanų-Atmatų Sunaudojimas.

Norėčiau keletą minčių pareikšti dėl iki šiol užmesto liekanų sunaudojimo reikalo. Moderniosios chemijos pramonės tikslas yra apdirbti paimtas žaliavas sunaudoti 100%. Kaip tik dažnai išdirbamas atliekamosios medžiagos, iki šiol atmetamos, įgalina pigesnę pagrindinių produktų gamybą.

Pasitaiko net, kad anksčiau pasirodžiusi niekam nereikalinga liekana, vėliau pasidarė pagrindine žaliava svarbiom medžiagom išdirbti, visai nustelbdama ligi šiol pagrindinio produkto gamybą.

Tipiškas to pavyzdys yra akmens anglių dervos išnaudojimas švieciamųjų dujų fabrikuose. Toji derva tik todėl buvo atskirta nuo švieciamųjų dujų, kad ji nesuteptų vamzdžių laidų. Bet greit jos vertė buvo pripažinta ir sunaudota aukščiausios kokybės dažų, medikamentų, sprogstamų medžiagų ir kitų gamybai. Dervos sunaudojimas tokiu būdu pasidarė savaiminga pramonės šaka, kurios gaminiai šiandien turi žymiai didesnę vertę už buvusį pagrindinį išdirbinį—švieciamąsias dujas.

Kitas pavyzdys, kurio atitinkamas patyrimas, darytas ir mūsų pramonėj, būtų toks: sagų ir šukų gamyba iš celiuloido. Iš dalies todėl galima atitinkamus daiktus gaminti iš brangesnės žaliavos—celiuloido, kad štancuojant celiuloidą susidarančios atmatos gali būti parduotos lakų fabrikams, lakų gamybai.

Taip pat reiktų atkreipti dėmesį į kai kurių nebevartojamų daiktų medžiagų regeneraciją. Tai liečia visų pirma nebenaudojamos senos gumos daiktų (ką jau mūsų gumos fabrikai daro) ir aukščiausios rūšies tepamų alyvų regeneraciją.

Žemiau duodu keletą mūsų pramonės pavyzdžių, nurodydamas, kaip esamos atmatos galėtų būti sunaudotos, paverčiant jas vertingais produktais:

Žemės ūkio atmatos: šiaudų perdirbimas į celiuliozę.

Alaus bravorų atmatos: mielių liekanų perdirbimas į plastines mases.

Skerdyklų atmatos: perdirbimas atliekamo galvijų kraujo į albuminą, specialius klijus, plastines mases, aktyviąsias anglis.

Saulėgrąžų aliejaus dirbtuvių atmatos: perdirbimas atliekamų skiauterių į furfurolį.

Vaisių perdirbimo pramonės atmatos: liekanų perdirbimas į pektiną.

Pieninių atmatos: išrūgų perdirbimas į pieno rūkštį ir pieno cukrų.

Medžio perdirbimo atmatos: žievių perdirbimas į odoms raugų ekstraktus, piūvenų perdirbimas į izoliacines statybos plokšteles ir tt., ir tt.

Jau iš šios trumpos pastabos matyti mūsų chemijos pramonės plačios išsivystymo perspektyvos.

Tikėkimės, kad atitinkamos įstaigos neatidėliojant griebsis planavimo darbo, pagal kurį artimiausiu laiku ir pradės vystytis mūsų chemijos pramonė.

Mykolas Sribnis.
(T. L.)

Kombainas Bulvėms Kasti

Kolomna, 15. Šiomis dienomis Kolomnos srities ukiuose buvo baigti bandomieji darbai ištirti bulvėms kasti kombainus. Geriausias pasirodė kombainas, sukonstruotas bulvių ukio tyrinėjimų instituto inžinieriaus Čirkunovo. Jis išjudina dvi eiles bulvių, išrenka šakniavaisius iš žemės ir supila juos į pintines. Mašiną aptarnauja trys darbininkės ir vienas traktorininkas. Šis kombainas per dieną nukasa daugiau kaip tris hektarus bulvių. Tokių mašinų neturi nei vienas kitas kraštas.—ELTA.

DETROITO ŽINIOS

Apie D. L. Kliubą

Nors D. L. Kliubas nėra didelė organizacija, tik draugiškas kliubas, bet verta pagirti, kad neatsilieka progrese ir apšvietoj. Civil Rights Federacijoj turi gan gabų delegatą. Jis lanko susirinkimus ir išduoda gerus raportus.

Jo raporte buvo žymėta, kad kiekviena org. turi pagelbėti organizuoti Fordo darbininkus į CIO uniją. Tas pareiškimas buvo pilnai užgirtas su entuziazmu. Tas rodo, kad kliubiečiai pilnai tam pritaria ir pagelbsti į uniją kalbinti savo pažystamus ir draugus.

Kita tai, D. L. Kliubas atnaujino "Vilnį" ir užrašė metam "Laisvę" ir anglų kalboj žurnalą "New Masses." Dar galima pasigerėti, kad nariai skaito visokio turinio laikraščius ir aiškiai permato, kurie laikraščiai teisybę rašo—ir kurie tik panieką drabsto ant darbo žmonių.

Nors kliubiečių yra gana didelis skaičius, bet man įdomu yra vienas senas narys, kuris skaito visokius laikraščius. Paprastai seni žmonės turi senas idejas, bet šis draugas pilnai permato dabartinės Lietuvos valdžios pasikeitymą ir jos padėtį, ir drąsiai ir rimtai pareiškia savo mintis. Jis buvo pirmas sumanytojas, kad reikia gauti laikraščių iš Lietuvos ir taipgi per jį duotas sumanymas, kad užrašyti dienraštį "Laisvę". Toks narys vertas didelės pagarbos ir galima sakyti bravo Pocevičius!

Kliubas perrinko visą valdybą. 1941 m. valdyba bus iš šių narių: Pirm. D. Grina, vice-pirmininku A. Streigis, fin. sekret. S. Tvarijonas, užrašų sekr. S. Pangonis, iždininkas Chas. Markumas-Martin, borddirektoriai: J. K. Alvinas, J. Dailidėnas ir Chas. Dargis. Iždo globėjai: A. Mitrikas ir P. Junikas. Maršalka L. Nareika.

Valdybos visi nariai sumanūs ir progresuojanti nariai. Namo gaspadorius paliktas tas pats Jonas Janonis. Kliubas nutarė palaikyti ryšius su buvusio bendro fronto veikimu. Dabar vardas yra pakeistas ir veikimas bus daugiaus vietinis. Kliubas gerai gyvuoja apyvartoj ir finansiniai.

-:—:-

Kur Lauksime Naujų Metų?

Girdėjau, kad Aido Choras rengia šaunų balių ateinantį antradienį, gruodžio (Dec.) 31 d. vakare, 1097 Porter svetainėj. Eastsidės dvi kuopos rengia Latožos svetainėj irgi tą patį vakarą. Tai galėsime baliavoti pasimainydami vietomis. Todėl nepamirškite atvykti į balius laukti naujų metų.

Alvinas.

SIAURINAMA AUDINIŲ PRAMONĖ SUOMIJOJE.

Helsinkis.—Kaip praneša laikraščiai, "Finlaison-Forsa" medvilnės audinių bendrovė dėl žaliavos stokos pereina prie penkių darbo dienų savaitės. Laikraštis "Kansen Lechti" pažymi, kad kitose Suomijos audinių įmonėse jau anksčiau buvo įvesta penkių darbo dienų savaitė.

Prof. Zimonto Ortoskopas

Rostovas prie Dono, 15, Medicinos instituto profesorius Zimontas sukonstruktavo aparatą — ortoskopą, kuriuo galima pašalinti iš kvėpavimo organų ten patekusius pašalinius kunus be operacijos. Aparatas buvo panaudotas jau daugiau kaip 300 kartų. Pacientais buvo daugiausia vaikai nuo trijų iki penkerių metų amžiaus. Šiais metais bus pagaminta apie 100 tokių ortoskopų. ELTA.

"Kaip, ar sutiktum geram draugui paskolinti penkinę?"

"Kodėl ne, bet aš visam sviete neturiu nė vieno draugo."

Sveikiname visus kostumerius, draugus ir pažystamus Su Naujais Metais.

S. D. TELSER
JEWELER AND OPTICIAN
2205 W. Cermak Rd.
Phone Canal 5496 CHICAGO, ILLINOIS

Sveikinu su Naujais Metais visus savo kostumerius, draugus ir pažystamus.

JOHN LOUDONT
3538 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Yards 1651 JOHN LOUDONT, Sav.

Phone VIRginia 1250.

V. Preikša Bakery
Sveikinu visus savo kostumerius ir pažstamus su Naujais Metais ir veliju turėti sekmingus 1941 Metus.
2457 W. 46th Place
CHICAGO, ILLINOIS
V. PREIKŠA, Savininkas

Sveikinu su Naujais Metais visus savo draugus, kostumerius ir pažystamus.

MONARCH GĖRIMŲ KRAUTUVĖ
3529 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Yards 6054 JOHN GAUBAS, Sav.

NAUJŲ METŲ LAUKTUVIŲ PARĖN
Užprašo visus savo draugus, kostumerius ir pažystamus.
Bus gera muzika ir skanūs užkandžiai ir gėrimai.
Palydėkime senus metus linksmai!
ROCKWELL TAVERNAS
3934 S. Rockwell St., Chicago, Ill.
ANTONETTE JOKANTAS, Sav. — Tel. Laf. 5277.

Linksmų Naujų Metų visiems paciantams ir pažystamiems.
Dr. C. Z. Vezelis
DENTISTAS
4645 S. Ashland Ave.
Chicago, Ill.
Phone Yards 2246

Linksmų Naujų Metų visiems kostumeriams ir pažystamiems, kad 1941 metai butų vieni iš pasekmingiausių visam kame.
Liberty Tap Room
1401 S. 49th Ct.
Cicero, Ill.
Naujai pertaisytas visas Liberty Tap Room. Smagi ir linksma vieta del visų.
AL. BRAZIS, Sav.

Sveikinu visus savo pažystamus ir draugus su Naujais Metais ir linkiu geriausių pasekmių.
SWAN BRAND BEVERAGES
SODA & MINERAL WATER
Bottled by
DRIGOT BOTTLING WORKS
Gerkit Silver Rock Mineral Water, Kad Užlaikius ir Atgavus Daugiau Sveikatos.
SVEIKATA YRA DIDŽIAUSIAS TURTAS
Pristatome MONARCH BEER—"Chicago's Own"
Pristatome visiems ant pareikalavimo ir greita
5114-16 South Knox Ave., Chicago
Telefonas: Lafayette 6573.

Felix Tavern
1335 W. Madison St., Chicago, Ill.
Linksmų Naujų Metų visiems draugams, pažystamiems ir kostumeriams.
● Kadangi "Vilnis" yra liaudies dienraštis, ne tik suteikia teisingas žinias, bet ir šviečia ir kulturina lietuvius, ypatingai dabar duoda daug žinių apie Lietuvos Tarybų Socialistinę Respubliką, kur kiti Chicagos lietuvių laikraščiai slepia, tad "Vilniai" linkime ilgus metus gyvuoti, šviesti ir kulturinti lietuvius.
F. GELDBUTAS, Sav.
Phone: Seeley 9533.

WHITE EAGLE BREWING COMPANY
Sveikiname su Naujais Metais visus savo kostumerius, pavienius, draugijas, organizacijas ir kliubus ir visus busiančiais kostumeriais. Jusų lietuvis atstovas.
Baksais ar Bačkomis
Chevalier—Allweiden—Chopin Malt Tonic
Tai Skaniausias ir Geriausias Alus!
Frank P. Speecher
LIETUVIS ATSTOVAS
Phone Yards 7460 3755 S. Racine Ave., Chicago, Ill.

Nesiseka Melagiams

"Naujienose", "Vienybėj", "Dirvoj" ir kituose lietuvių liaudies priešų laikraščiuose nuolat skalijama, kad Lietuvai pasiskelbus socialistine valstybe ant karto pasireiškė "visų galų suirimas." Girdi, ukininkai nebesėja, nebedirba žemės, nes viskas iš jų "atimta."

Gerai, kad pereitą žiemą Lietuvoje dar nebuvo Tarybų valdžios. Tie mandrapypkiai butų ją apkaltinę ir už pereitos žiemos speigus, kurie veik visus vaismedžius iššaldė.

Tiesa, šį rudenį Tarybų Lietuvoje kiek susivėlino žiemkenčių sėja ir apdirbimas laukų pavasario sėjai. Bet ar pasako tie liaudies priešai kodel taip atsitiko? Nereiks tų baikų! Teisybės, kaip ir visuomet reikia pasiteiraut pačios Tarybų Lietuvos spaudoje, iš ten gaunamuose laiškuose, o ne skaitant taip vadinamas "pasiuntinybės žinias" "Naujienose," "Dirvoj" ar kuriame kitame reakciniame laikraštyje.

Kaune leidžiamas dienraštis "Tarybų Lietuva," lapkričio 5 dienos laidoje duoda ilgoką straipsnį antrašte "Del ko laukuose darbai suvėlavo." Jį perspausdiname ištisai.

-:—:-

Šiemet rudens darbai laukuose—sėja, derliaus suėmimas ir gilus arimas—Tarybų Lietuvoje ne visur ėjo pakankamai sklandžiai, kai kur net didesnių sutrikimų pasitaikė. Tai matyti ir iš to, kad spalio mėn. dar tebėra laukuose nemažas plotas šakniavaisių ir ne visur nukastos bulvės. Rudens arimas kai kuriose apskrityse tik teįpusėtas. Kodėl taip atsitiko, kokios svarbiausios darbų užsitęsimo priežastys?

Žinome šių metų gamtines sąlygas. Jos buvo net labai nepalankios valstiečiams. Sausros, smarkiai išdžiovinusios dirvas, ypač sunkesniąsias, molingas dirvas, sulėtino vasarojaus ir linų dygimą. Perdžiuvusi žemė sunkino valstiečiams paruošti laiku ir tinkamai dirvas rudens sėjai. O vėliau nuolatiniai lietųs taip įmerkė žemę, kad žemesnėse vietose neįmanoma buvo su žagre bei akėčiomis įeiti.

Tačiau daugis nieko nežiūrėdami vykdė žiemkenčių sėją, bėrė grūdą ir į pažliugusią dirvą. Tie sėjos darbus anksčiau ir laiku užbaigė. Jie anksčiau ir prie kitų darbų galėjo prieiti. Bet kitur ir prie geriausių norų paspartinti darbus nebuvo galima. Liūčių bangai praėjus (spalio mėn.), valstiečiai dviguba energija kibo į darbą. O darbo buvo marios, nes visi darbai susivilko į šį mėnesį. Ne visi dar buvo pilnai paruošę dirvas žiemkenčių sėjai, o sėją baigti buvo jau būtinas laikas. Dėl vėlaus dygimo rugsėjo mėnesį daug kur sužydo linai ir sunoko vasarojus. Gražesnių dienų sulaukus nebuvo galima delsti su linų rovimu bei vasarojaus suėminu. Valstiečiai, įbauginti lietų, skubėjo bulves kasti, šakniavaisius doroti. Visiems šiems darbams, kurie normaliais metais didele dalimi dar rugsėjo mėnesį nudirbami, sugriuvus į spalio mėnesį, valstiečiai dažnai nežinojo, kurio darbo pirmiau griebtis. Be to, didesniuose ūkiuose, dvaruose darbai kiek sutriko ir dėl žemės pertvarkymo. Ne visur senieji savininkai (o ir dalis darbininkų) parodė reikiamą realios padėties supratimą, kai kur atsirado trynimasis tarp samdinių ir samdytojų. Tai svarbiausios priežastys, dėl kurių šiemet laukų darbai susivėlino, nes visiems šiems darbams per trumpą laiką nudirbti pradėjo stigti darbininkų. Darbo rankų stoka labiausiai pasireiškė ten, tuose rajonuose, kur didesni plotai buvo apsodinti cukriniais runkeliais. Kad gamtinės sąlygos buvo pati svarbiausioji darbų suvėlinimo priežastis, žino kiekvienas, kuris bent kokius ryšius turi su kaimu. Tai ryškiai matyti ir iš apskr. agronomų pranešimų žemdirbystės valdybai.

Štai **Tauragės** apskr. agronomas savo pranešime apie darbų eigą spalio 29 d. rašo, kad žiemkenčių sėja šiemet apskrityje teįvykdyta tik 70%. 30% neužsėta dėl nenormalių gamtinių sąlygų, dėl lietaus, kuris beveik be paliovos merkė žemę nuo rugpiūčio ligi spalio 7 d. Sėta dar po spalio 20 d. Neužsėtas žiemkenčiams skirtas plotas numatoma užsėti pavasarį kviečiukais ir vasariniais rugiais. Sėklų pakaksią. Bulvės kai kuriuose apskr. rajonuose buvo kasamos vandens apsemtuose plotuose ir nešamos džiovinti į aukštesnes vietas. Šiuo metu visu spartumu vyksta gilus rudens arimas. Iš apskr. agronomo pranešimo matyti, kad Tauragės apskr. seniau gilus arimas tebūdavo apie 50-60% teįvykdomas. Šiemet, jeigu nesukliudys šalčiai, numatoma didesnis plotas aparti. Darbai vyksta normaliai tiek smulkiuose, tiek ir stambiuose ūkiuose.

Lėktuvų išdirbystės darbininkų atstovai pasirašo kontraktą su Brewster Aeronautical kompanija, Newark, N. J. Unija sako, jog tai geriausios sąlygos visoj lėktuvų industrijoj. Darbininkai organizuoti į CIO uniją.

Kauno apskr. agronomas praneša, kad rudens darbai susitrukdė grynai dėl gamtinių sąlygų. Dėl smarkių, neperstojančių lietų ilgai nebuvę galima į dirvas įeiti, dėl to šakniavaisių ir bulvių kasimas kiek užsitęsė. Kadangi šakniavaisiai, o ypač cukriniai runkeliai, sodinami dažniausiai sunkiose žemėse, tai ir jų nuėmimas šiemet buvo žymiai sunkesnis ir lėtesnis. Bulvių kasimas dėl praskydusios žemės dažniausiai tebuvo įmanomas tik rankomis. Mašinas panaudoti beveik nebuvo galima. Žymiai sulėtino darbą dar ir tai, kad daug bulvių šiemet supuvo ir jų atrinkimas atėmė daugiau laiko. Darbai stambiuose ūkiuose susivėlino dar ir dėl to, kad stigo skubiesiems darbams darbininkų. Arimas vyksta normaliai. Aparta apie 60% viso ploto.

Biržų apskr. agronomas praneša, kad darbai užsitęsė tik dėl gamtinių sąlygų. Cukrinius runkelius valstiečiai kai kur sąmoningai nesiskubino kasti, nes lietų metu jie gerai augo, ir dar dėl to, kad į Panevėžio fabriką runkeliai, kaip buvo skelbta laikraščiuose, buvo numatyta priimėti tik gruodžio mėnesį. Svarbia darbų vėlinimosi priežastimi laikoma darbininkų stoka.

Trakų apskr., kadangi cukrinių runkelių nedaug tesodinama, tai ir darbai, palyginti, eina normaliai. Kai kur užsitęsė tik dėl darbininkų stokos.

Vilniaus apskr. rudens darbai valstiečių ūkiuose vyksta normaliai. Tik kai kuriuose dvaruose jie suvėlavo dėl lietingo rudens ir dėl stokos inventoriaus. Dėl šios priežasties dvaruose vėluojasi ir rudens arimas. Valstiečiai šiemet suars apie 30% didesnį plotą nei kitais metais.

Raseinių apskr. darbus trukdė lietūs. Tačiau darbai pastaruoju metu paspartinti, arimas vyksta visa sparta.

Kretingos apskr. derliaus nuėmimas beveik baigtas ir visas dėmesys nukreiptas į arimą.

Rokiškio apskr. dėl lietų vasarojaus ir šieno (atolo) suėmimas užsitęsė ligi spalio mėnesio. Šiuos darbus baigus, visu smarkumu kibta į šakniavaisius ir bulves. Arimai dar tik įpusėti. Daugis valstiečių dobilienas nesiskubino užarti dėl to, kad jose būtų galima ilgesnį laiką ganyti. Šakniavaisių ir bulvių tebėra laukuose tik pas nerūpestingus žemvaldžius, o tokių apskrityje labai nedaug. Jei bent savaitę nešals, arimas bus baigtas ir derlius pilnai suimtas.

Kitų apskr. agronomai savo pranešimuose nurodo tas pačias darbų suvėlinimo priežastis. Nė iš vienos apskr. nepranešta, kad valstiečiai, darbštieji laukų artojai, būtų parodę blogos valios. Jie dirbo našiai ir sąžiningai, stengdamiesi apsėti galimai didesnį plotą žiemkenčiais ir laiku ir pilnai suimti derlių. Daug kur valstiečiai, atsilieptdami į partijos ir vyriausybės kvietimą, parodė pasigėrėtinų darbo ir stropumo pavyzdžių. Socialistinės Lietuvos valstiečiai, laukų darbininkai, matydami nuoširdžią ir realią paramą ir rūpestį iš partijos ir vyriausybės pusės, talkinami miesto gyventojų, padarė daugiau, nei buvo galima tikėti.

J. Kl.

Krautuvininkai Nesilaiko Prekiavimo Valandų

Mažeikiai. — Vietos krautuvninkai, nežiurint įspėjimų per radiją ir laikraščius, nesilaiko nustatyto laiko krautuvėm atidaryti ir uždaryti.

Stoties galvėje esančios krautuvės sav. Pukienė, vietos gyventojų gerai žinoma kaipo doriausią davatka. Įeini į jos krautuvę, tai ji tave pirma permes akimis nuo galvos iki kojų ir pasakys: "Nieko neturiu," nors pageidaujami daiktai dažnai guli lentynose. Jei, kas tat pastebėjęs, reikalauja, tai Pukienė gražiai paaiškina, kad čia esą visai ne tokios prekės, kurių pirkėjas reikalauja. Jeigu dar ilgiau kuris įrodinėja, išgirsta: "Nešdinkis! Ko žiopsai?" Krautuvę ji atidaro ne anksčiau, kaip 10—11 val. arba laiko atdarą pietų laike, nuo 13-tos iki 15-tos val., o vėliau uždariusi visai neatidaro. Pažymėtina, kad ji savo krautuvę atidaro įvairiomis valandomis: kai kitur atdara, tai pas ją uždaryta ir atvirkščiai.

Taip daro ne tik viena Pukienė, bet ir daug kitų privačių krautuvninkų. Reikėtų užkirst tam kelią.

Jonas Borkentas.

Kreditai Ukiams Steigti

SSSR žemės ukio banko valdyba įsakė visoms banko kontoroms ir skyriams teikti kreditų pramonės įmonėms organizuoti daržovių ir gyvulininkystės ukiams. Šitie kreditai turės būti panaudoti nupirkti gyvuliams, žemės ukio įrankiams, pastatams gyvuliams laikyti, daržovių sandėliams statyti ir kt. Kreditai bus duodami avanso tvarka, iki 100,000 rublių. Kreditai bus suteikiami dviem metam. ELTA.

KOMUNALINĖ STATYBA

Maskva. — Šių metų ketvirtame kvartale butų fondas Tarybų Sąjungos miestuose, neskaitant Maskvos, padidėjo daugiau kaip 67,000 kvadratinių metrų. Aštuoniuose miestuose plečiamas vandentiekis ir visa eilė komunalinių elektros jėgainių. Keliuose miestuose atidaromi nauji viešbučiai. ELTA.

Sveikinu visus paciantus, draugus ir pažystamus ir linkiu visiem linksmų ir laimingų Naujų Metų.

Dr. J. A. Paukštys
(Dentistas)
4204 Archer Ave.
Chicago, Ill.
Office Tel. Laf. 4949
Res.: Laf. 8297.

Sveikinu su Naujais Me- visus savo kostume- visus geros valios lietuvius.

P. SHIMKUS
Aptiekos Savininkas
3301 S. Halsted St.
Chicago, Ill.
Phone Virginia 9080-9081

Phone Lafayette 2418
Gramontas' Tavern
4535 S. Rockwell St.
Chicago, Ill.
Linksmų ir laimingų Naujų Metų visiems mūsų draugams, kostumeriams ir pažystamiems.

Linkėjimai Naujų Metų proga visiem mūsų draugam ir kostumeriam.
Warnis Tavern
4157 S. California Ave.
Chicago, Ill.
STANLEY WARNIS, Sav.
Tel. Laf. 0155.

Su Naujais Metais sveikiname visus savo kostumerius, draugus ir pažystamus linkėdami geros sveikatos.
BALTIC STREAMLINE BAR
3107½ S. Halsted St., Chicago, Ill.
Telefonas: VICtory 0885.
TAMAS AŁEKSYNAS, Sav. SILVESTRAS ZUJUS, gaspad.

Sveikinu visus savo kostumerius, draugus ir pažystamus su Naujais Metais.
The Star Bakery & Confectionery
738 West 31st Street, Chicago, Illinois
B. STEPONAVIČIUS, Sav. Phone CALumet 2173

Groserninkas: "Ar tik tu ne tas pats vaikas, kuris buvo čia ir teiravosi sau darbą 5 sayaitės atgal?"

Vaikas: "Taip."

"O ar aš nesakiau tau tada, kad man reikalingas vyresnis vaikas?"

"Tikrai taip, už tad aš ir atėjau dabar."

Padėti Pinigai Kas Mėnesį prieš 11 d., Neš Nuošimtį nuo 1-mos Dienos
Turtas virš - - - - - - $5,500,000.00
Atsargos fondas virš - - - $400,000.00
Dabar mokame 3½% už padėtus pinigus. Duodam paskolas ant namų 1 iki 20 metų.

Standard Federal Savings and Loan Association of Chicago
JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
Val. 9 iki 4, Ser. 9 iki 12
Sub. 9 iki 8 vak.
CHARTERED BY U. S. GOVERNMENT
SAVINGS FEDERALLY INSURED
4192 ARCHER AVENUE
Tel. VIRginia 1141

Linksmų ir Laimingų Naujų Metų!
DARIUS - GIRĖNAS
Post No. 271
American Legion Valdyba
4416-20 So. Western Ave.
Tel. Lafayette 8424

Laimingiausių ir pasekmingiausių Naujų Metų linkiu visiems mano kostumeriams ir kaimynams.
John Deikus
Savininkas Grosernės ir Bučernės.
3400 So. Lowe Ave.

Laimingų Naujų Metų linkiu visiems savo pacientams ir draugams.
Dr. A. Gussen
DENTISTAS
4847 West 14th St., Cicero, Illinois
Telefonas: CICERO 6932.
Ofiso valandos: nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Trečiadieniais ir šeštadieniais pagal sutartį.

Laimingų Naujų Metų linkime visiems savo kostumeriams ir draugams.
UNIVERSAL SHOE STORE
3339 South Halsted Street
A. ZALECKIS ir J. MARTIN, Savininkai

ROSELAND
Su Naujais Metais sveikiname visus savo draugus, kaimynus, visus geros valios lietuvius.
Tegyvuoja Vieninga Vilniečių Šeima!
A. STALNIONIS
A. ANDRIJAUSKAS
J. MISEVIČIUS
J. PEČIUKAITIS
K. DANYLA
P. KAIRYS
J. JUKELIS
J. BALTUŠIS
K. KLIBAS
K. BRAZEIKA
IG. URMONAS
M. ir J. SLENCHAUSKAS
P. PETRONIS.

746326
Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla